

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice, 24 kwietnia 2022 r.

PSVI.431.1.5.2022

Pan
Julian Jasiński
Dyrektor
Centrum Pieczy Zastępczej
i Wspierania Rodziny
w Gliwicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 197 b oraz art. 186 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447), zwanej w dalszej części wystąpienia „ustawą” zespół inspektorów Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach w składzie: Joanna Blachowska-Matyjasik – starszy inspektor wojewódzki, Michał Sieczka – inspektor wojewódzki, działający na podstawie upoważnień Wojewody Śląskiego nr PSVI.0030.15.2021 i PSVI.0030.16.2021 z 17 stycznia 2022 r. przeprowadził kontrolę w trybie zwykłym w placówce opiekuńczo-wychowawczej pod nazwą: Dom Dziecka Nr 2, ul. Dworcowa 43/2 w Gliwicach, zwanej w dalszej części wystąpienia „placówką” lub „jednostką kontrolowaną”.

Kontrola została ujęta w planie kontroli zewnętrznych Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach na 2022 rok. Czynności kontrolne przeprowadzono od 10 do 11 lutego oraz 3 i 4 marca 2022 r. Przedmiotem kontroli była ocena realizacji zadań placówki opiekuńczo – wychowawczej w zakresie zaspokajania potrzeb dziecka i przestrzegania jego praw przez jednostkę kontrolowaną. Okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2021 r. do ostatniego dnia czynności kontrolnych prowadzonych w placówce.

Pismem PSVI.431.1.5.2022 z 17 stycznia 2022 r. poinformowano organ prowadzący tj. Prezydenta Miasta w Gliwicach oraz dyrektora kontrolowanej jednostki o terminie i zakresie mającej odbyć się kontroli. Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych dokonano wpisu do książki kontroli pod nr 21/2022.

Organizację i tryb przeprowadzania przez wojewodę niniejszej kontroli określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

(Akta kontroli str. 1-14)

Na podstawie art. 197 d ww. ustawy oraz ww. rozporządzenia przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne. Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w oparciu o rozmowy przeprowadzone z wychowankami przebywającymi w placówce, analizę dokumentacji dotyczącej kontrolowanego zakresu oraz informacje przekazane przez dyrektora placówki Pana Juliana Jasińskiego, koordynatora placówki i pracowników merytorycznych.

Zespół kontrolny przeprowadził rozmowy z wychowankami za ich zgodą, bez obecności pracowników placówki, w przyjaznej atmosferze, umożliwiającej otwartość i swobodę wypowiedzi.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych, działalność placówki opiekuńczo – wychowawczej – Dom Dziecka Nr 2 , ul. Dworcowa 43/2 w Gliwicach, w zakresie objętym kontrolą, oceniono pozytywnie.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza pod nazwą: Dom Dziecka Nr 2, ul. Dworcowa 43/2 w Gliwicach, przeznaczona jest dla 14 dzieci i uzyskała zezwolenie Wojewody Śląskiego decyzją nr PSVI.943.1.19.2019 z 19 kwietnia 2019 r. Wojewoda Śląski decyzją nr PSVI.943.3.1.2019 z 19 kwietnia 2019 r. na wniosek organu prowadzącego zezwolił na przyjęcie do placówki dodatkowo dwójki dzieci, pomimo przekroczenia dopuszczalnej liczby dzieci w placówce w oparciu o art. 95 ust. 3a ustawy. Obsługę ekonomiczno – administracyjną jednostki prowadzi Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach mieszczące się przy ul. Sikorskiego 134, zwanego w dalszej części wystąpienia „Centrum”. Dyrektorem placówki jest Pan Julian Jasiński, który przedłożył zaświadczenie Prezydenta Miasta Gliwice o zatrudnieniu ww. od 01.01.2022 r. do 14.02.2023 r. na stanowisku dyrektora Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach.

(Akta kontroli str. 15)

W ewidencji placówki jest wpisanych 16 wychowanków. Podczas czynności kontrolnych przeprowadzono rozmowę z 9 wychowankami. Odstąpiono od rozmowy z dzieckiem, które nie wyraziło na nią zgody i na rozmowę z wychowankiem, który nie powrócił ze szkoły oraz z 5 wychowanków przebywających w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych w Nysie, Zawiesi, Stobrawie, Kuźni Raciborskiej, Krakowie.

(Akta kontroli str. 16-18)

Ustalenia stanowiące podstawę do oceny realizacji zadań placówki w zakresie przestrzegania praw dziecka:

1. Prawo do wychowywania w rodzinie i działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny.

1.1. Budowanie i wzmocnianie kontaktów z rodzicami i osobami bliskimi.

W placówce obowiązuje procedura postępowania dotycząca urlopowania wychowanków do domu rodzinnego, która reguluje kontakty dziecka z rodziną i bliskimi, określa zasady tzw. urlopowania do domu rodzinnego lub osób bliskich dziecku oraz procedura odwiedzin wychowanka przez rodziców i osoby bliskie dziecku. Z dokumentów prowadzonych w placówce, jak i z rozmów z wychowankami wynika, że placówka umożliwia wychowankom kontakt z rodziną i bliskimi. W prowadzonych w placówce rejestrach odwiedzin i przepustek oraz zwolnień zapisywane są odwiedziny w placówce oraz wyjścia i zwolnienia dzieci poza placówkę. W trakcie rozmów z zespołem kontrolnym dzieci potwierdziły, że mają osobisty kontakt z rodziną i znajomymi, jak również kontakt telefoniczny i poprzez media społecznościowe. Urlopowania do osób bliskich dziecku są udzielane za zgodą sądu rodzinnego. Placówka prowadzi comiesięczny raport – ewidencję o wychowankach, ich zwolnieniach poza placówkę oraz urlopowaniach za zgodą sądu.

Spośród 16 wychowanków placówki: troje ma uregulowaną sytuację prawną i zgłoszeni zostali do ośrodka adopcyjnego. W przypadku dwójki dzieci ośrodek adopcyjny odstąpił od kwalifikacji dzieci do adopcji z uwagi na ich wiek. Rodzice pozostałych dzieci mają ograniczone prawa rodzicielskie i są w kontakcie z dziećmi.

1.2 Budowanie i wzmacnianie więzi z rodzeństwem w sytuacji umieszczenia rodzeństwa w innych formach pieczy zastępczej.

W celu budowania i wzmacniania więzi z rodzeństwem przebywającym w innej formie pieczy zastępczej (rodzinnej formie pieczy zastępczej), placówka umożliwia rodzeństwu kontakty poprzez odwiedziny, urlopowania za zgodą sądu, rozmowy telefoniczne, również poprzez media społecznościowe. W przypadku trojga rodzeństw przebywających w placówce, które posiada rodzeństwo umieszczone poza placówką, tylko jedno jest w kontakcie z rodzeństwem. W drugim przypadku siostra jednego z wychowanków, przebywająca w rodzinie zastępczej i nie chce utrzymywać w kontakcie. Trzeci przypadek dotyczy wychowanka, który na co dzień przebywa w młodzieżowym ośrodku wychowawczym z uwagi na uruchomioną procedurę adopcyjną, nie ma kontaktu z siostrą.

(Akta kontroli str. 19-32)

2. Prawo do stabilnego środowiska wychowawczego i życia bez przemocy:

2.1 Zapewnienia dzieciom przebywającym czasowo poza placówką w podmiotach wymienionych w art. 95 ustawy uprawnień przysługujących wychowankom placówki oraz współpraca placówki z tymi podmiotami.

W sytuacji umieszczenia dzieci czasowo poza placówką, zapewniona jest stała współpraca z instytucjami, w których przebywają dzieci. W razie potrzeby wychowankom przebywającym w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych wychowawcy przesyłają potrzebne rzeczy przesyłką pocztową, a kieszonkowe przekazywane jest przekazem pocztowym. Wychowankowie w dni wolne od nauki szkolnej przebywają w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Wychowawcy odpowiedzialni za procesy wychowawcze pozostają w stałym kontakcie z dziećmi oraz pracownikami młodzieżowych ośrodków wychowawczych, z którymi, placówka zawiera porozumienie na czas pobytu dziecka, regulujące współpracę i obszary zadań, za które odpowiedzialna jest każda ze stron. Dzieci przebywające czasowo poza placówką są przewożone do i z miejsca pobytu przez wychowawców placówki.

2.2 Zapewnienie wychowankom stałego miejsca pobytu.

W placówce dzieci mają zapewnione stałe miejsce do spania i nauki. W pokojach sypialnych mogą przechowywać swoje rzeczy osobiste, pamiątki, ubrania i kosmetyki. W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono oględziny placówki, po których stwierdzono, że wychowankowie zajmują pokoje dwuosobowe, czterosobowe oraz pięciosobowe; mają zapewnione miejsce do nauki w pokojach dzieci oraz w pokoju, który służy jako miejsce spotkań, wypoczynku oraz spożywania posiłków. W kuchni jest miejsce do przygotowywania posiłków, przechowywania i obróbki żywności. Placówka posiada dwie łazienki, umożliwiające dzieciom korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

2.3 Ochrona przed wszelkimi formami przemocy fizycznej i psychicznej.

Podczas prowadzonych rozmów zespołu kontrolującego, wychowankowie, nie zgłosili sytuacji, w których dochodziłoby do przemocy wobec nich lub innych dzieci. Dzieci mówiły, że są dobrze traktowane, a wychowawcy wymagają od nich, aby również dobrze traktowali inne osoby. Każdy przypadek konfliktów, mogą zgłaszać na forum społeczności lub do kadry placówki. Wychowawcy placówki reagują na zgłaszane przez dzieci różne trudne sytuacje międzyrówieśnicze, pomagając im znaleźć konstruktywne rozwiązanie. W rozmowach dzieci potwierdziły, że w placówce czują się swobodnie i bezpiecznie.

2.4 Stosowanie wobec wychowanków właściwego/pozytywnego systemu nagród i kar/konsekwencji czyli wzmacnianie właściwych zachowań, a w sytuacji zachowania niezgodnego z zasadami przyjętymi w placówce-konsekwencji adekwatnych do przewinienia, unikając kar i arbitralności wobec dzieci oraz umożliwienie wychowankom prawa do odwołania się od kary i decyzji podjętej w jego sprawie oraz wyrażania własnego zdania.

Wychowankowie znają zasady funkcjonowania w placówce, jak sami stwierdzili wiedzą za co wychowawcy chwalą ich i nagradzają, a za jakie zachowanie muszą się liczyć z konsekwencjami, nigdy też nie byli zaskoczeni konsekwencjami wyznaczonymi przez wychowawców.

Wychowankowie wykonują rotacyjnie dyżury porządkowe w pomieszczeniach placówki - kuchni, łazienkach, pomieszczeniach wspólnych i pokojach, ucząc się przy tym samodzielności, obowiązkowości oraz samoobsługi.

Prowadzony jest konkurs z nagrodami „Wychowanek miesiąca”, którego przedmiotem jest rozwijanie umiejętności społecznych. Aktualnie ważne dla dzieci są „spotkania przy kawie”, które średnio raz w tygodniu przygotowuje cała grupa, a następnie wspólnie z wychowawcą celebrowany jest czas swobodnej rozmowy, wymiany opinii, poglądów, zabawy oraz rozmów profilaktycznych. Podczas tych spotkań omawiane i ustalane są zasady funkcjonowania społeczności. Sprawy wychowanków są również omawiane w rozmowach indywidualnych z wychowawcami i specjalistami placówki.

2.5 Poszanowanie podmiotowości dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w sprawach, które go dotyczą.

W ostatnim czasie wychowankowie wybrali samorząd, który poprzez swoich przedstawicieli reprezentuje głos dzieci. Samorząd przygotował nowy regulamin placówki. Sprawy bieżące omawiane są podczas „spotkań przy kawce” z udziałem wychowawców a także podczas odbywających się cotygodniowych „społeczności” które prowadzi psycholog zatrudniony w placówce.

Z rozmów z wychowankami wynika, że o sprawach ich dotyczących mogą porozmawiać z wychowawcami, psychologiem czy pedagogiem placówki.

Dzieci mają możliwość wyrażania swoich opinii, poglądów, mają wpływ na wybór szkoły, a w przypadku braku porozumienia wśród wychowanków, w rozwiązaniu sporów koleżeńskich mogą liczyć na pomoc wychowawcy. Wszyscy wychowankowie znają swoją sytuację prawną oraz orientują się w swojej sytuacji rodzinnej, a także jakie są ich szanse powrotu do domu rodzinnego. W rozmowach z kontrolującymi każdy potrafił wskazać swojego wychowawcę prowadzącego i mówił, że ma osobę lub osoby, do których może się zwrócić o pomoc, wsparcie i porozmawiać na ważne dla siebie tematy. Wychowankowie mogą swobodnie korzystać ze swoich telefonów komórkowych. Każdy z wychowanków, który chce zostać w placówce po ukończeniu pełnoletności ma taką możliwość.

(Akta kontroli str. 33-43)

3.Prawo do zaspokajania potrzeb rozwojowych.

3.1 Zapewnienie dostępu do nauki.

Wszyscy wychowankowie mają dostęp do nauki, która odbywa się w zależności od potrzeb dzieci w szkołach na terenie Gliwic (szkoły podstawowe, specjalne, średnie, branżowe, Górnośląskie Centrum Edukacyjne), lub zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami poza Gliwicami w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych.

Spośród wychowanków placówki 1 dziecko ma orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z powodu niepełnosprawności intelektualnej. Uczniowie dojeżdżający do szkoły komunikacją miejską zaopatrzeni są w bilety miesięczne, dzieci wyposażone są w przybory szkolne, podręczniki.

W razie trudności w nauce otrzymują pomoc od wychowawców w placówce lub korzystają z pomocy specjalistów w szkołach. Dwoje dzieci ma zapewnione zajęcia wyrównawcze w szkole: z matematyki, języka polskiego i języka angielskiego. W okresie objętym kontrolą placówka zorganizowała dla dzieci

wyjazd na kolonie nad morzem i w góry. Dodatkowo dzieci korzystają z wyjść i wycieczek organizowanych przez szkoły do których uczęszczają. W trakcie rozmów dzieci wspominały o wspólnym wyjeździe do Energylandii, na lodowisko oraz wyjściu na siłownię.

Dzieci w miarę możliwości i swoich preferencji uczestniczą w zajęciach rozwijających zainteresowania i są motywowani przez wychowawców do poszukiwania i rozwijania swoich talentów.

3.2 Zapewnienie wychowankom pomocy specjalistycznej w tym indywidualnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej oraz dostępu do opieki zdrowotnej, zaopatrzenie w produkty lecznicze, zaopatrzenie w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Wszyscy wychowankowie zgłoszeni są do ubezpieczenia zdrowotnego, korzystają z podstawowej opieki zdrowotnej, lekarzy specjalistów (okulisty, dentysty, ortopedy, psychiatry). W placówce obowiązuje procedura wydawania dzieciom leków. Zgodnie z zaleceniami lekarskimi dzieci przyjmują leki pod kontrolą pracowników placówki. Zlecony przez lekarz lek wraz z dawką, porą podania, imieniem i nazwiskiem dziecka wpisuje się w kartę zleceń dziecka oraz kartę pobytu dziecka w placówce. Jedna dziewczynka ma zdiagnozowaną dysleksję, na terapię mowy uczęszcza do szkoły. Troje dzieci ma dodatkowo zajęcia korekcyjno – kompensacyjne na terenie szkoły a dwójka jest objęta terapią w poradni psychiatrycznej. Dzieci uczestniczą w zajęciach organizowanych przez psychologa i pedagoga placówki.

3.3 Zapewnienie dziecku wyżywienia dostosowanego do jego potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych, stanu zdrowia oraz prawa do uczestniczenia w tworzeniu jadłospisu, zakupów i przygotowywania potraw, dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów.

Wychowankowie w rozmowach z kontrolującymi potwierdzili, że mają dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych i napojów. W placówce dzieci mają zapewnione obiady w formie cateringu. Natomiast śniadania i kolacje dzieci przygotowują wspólnie z wychowawcą. Dyrektor oświadczył, że żadne z dzieci nie wymaga zaopatrzenia w produkty lecznicze, ani w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Dzieci z placówki nie wymagają specjalnego dostosowania wyżywienia do jego potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych, stanu zdrowia.

3.4 Wyposażenie dziecka w odzież, obuwie, bieliznę dostosowaną do jego wieku i indywidualnych potrzeb, zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego, środki higieny osobistej oraz zapewnienie kwoty pieniężnej do własnego dysponowania.

Wychowankowie wyposażeni są w odzież i obuwie oraz środki higieny osobistej. Młodsze dzieci dokonują zakupów z wychowawcą, a starsi wychowankowie samodzielnie dokonują zakupów odzieży i obuwia, rozliczając się na podstawie rachunków i faktur. Do 10 lutego 2022 r. placówka wydała na ten cel kwotę 1416,28 zł, w roku 2021 na ten cel przeznaczono 8218,32 zł.

W placówce obowiązuje regulamin kieszonkowego, z którym zapoznane są wszystkie dzieci. W oparciu o regulamin kwoty kieszonkowe są zróżnicowane w zależności od wieku dziecka - od 50 do 90 złotych. Dzieci otrzymują kieszonkowe do własnej dyspozycji. Według dzieci najniższą kwotę jak otrzymały to kwota 20 zł. Wypłata kieszonkowego następuje na podstawie sporządzonej imiennej listy dzieci z przyznaną kwotą, pobranie kieszonkowego dzieci potwierdzają własnoręcznym podpisem.

3.5 Zabezpieczenie wychowanków w czasie trwania epidemii w sprzęt do zdalnego nauczania, środki ochrony indywidualnej i miejsca kwarantanny/ izolacji.

Wychowankowie placówki w trakcie trwania stanu epidemiologicznego podczas zdalnego nauczania byli zabezpieczeni w sprzęt komputerowy, który otrzymali w ramach Projektu „Wsparcie dzieci

umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19". Placówka otrzymała 15 laptopów, 15 myszy komputerowych bezprzewodowych, 15 par słuchawek, 1 urządzenie wielofunkcyjne, 1 telewizor i 15 torb na laptopy oraz środki ochrony osobistej maseczki, rękawiczki, płyny dezynfekujące.

(Akta kontroli str. 44-61)

Uwagi i wnioski

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Placówka prawidłowo realizuje zadania w zakresie przestrzegania praw dziecka. Zapewnia wychowankom możliwość utrzymywania kontaktu z rodziną i podejmuje działania, na rzecz rozwoju relacji dziecko-rodzic. Wychowankowie mają swoje miejsce w placówce, mogą uczestniczyć w jej życiu oraz mają wpływ na obowiązujące w niej zasady. Wychowankowie czują się bezpiecznie i swobodnie, mogą liczyć na wsparcie wychowawców i specjalistów w placówce i poza nią. Wychowawcy wspomagają dzieci w rozwijaniu zainteresowań, ucą i kształtują samodzielność oraz motywują do nauki. Wszyscy wychowankowie stwierdzali, że są odpowiednio wyposażeni w odzież, obuwie oraz środki higieny osobistej.

W trakcie czynności kontrolnych prowadzonych w placówce nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na podstawie art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477), wydaje się **ocenę pozytywną**.

Pouczenie

Na podstawie §14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477), dyrektor jednostki kontrolowanej może wnieść umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz.447).

Ww. zastrzeżenia należy wnieść na piśmie do Wojewody Śląskiego za pośrednictwem Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej na adres: Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, Wydział Rodziny i Polityki Społecznej ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

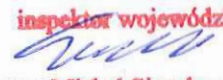
W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Śląskiego zastrzeżeń oraz w przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, jednostka kontrolowana jest zobowiązana w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Śląskiego o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia przekazano za potwierdzeniem odbioru do jednostki kontrolowanej, drugi włączono do akt kontroli.

starszy inspektor wojewódzki

..... **Joanna Blachowska-Matyjasik**
Joanna Blachowska-Matyjasik
starszy inspektor wojewódzki

inspektor wojewódzki

..... **Michał Sieczka**
Michał Sieczka
inspektor wojewódzki

Z up. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

Marcin Chrościz
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej